

BETÆNKNING**Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke****vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at anmode den amerikanske repræsentation om bistand til at søge de grønlandske mumier i Peabody museet ved Harvard University, tilbageført til Grønland.***FremSAT af Doris Jakobsen Jensen, Siumut***Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraatit, formand
Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Erik Jensen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Doris Jakobsen Jensen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen 6. november 2020 under EM2020 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Med nærværende forslag pålægges Naalakkersuisut at tage kontakt til den amerikanske repræsentation i Grønland med henblik på at få bistand til hjemtagelse af de grønlandske mumier, som opbevares i Peabody Museet på Harvard University. Formålet med forslaget er at starte processen med hjemtagelse af de grønlandske mumier fra Peabody Museet.

2. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget bemærker, at forslaget under førstebehandlingen blev modtaget positivt, idet alle var enige om, at grønlandsk kulturarv hører til i Grønland.

2.1 Naalakkersuisuts forelæggelsesnotat og ændringsforslag

Naalakkersuisoq fremlagde under førstebehandlingen, at den amerikanske repræsentation ikke varetager grønlandske interesser. Naalakkersuisut formodede derfor, at det måtte være den grønlandske repræsentation i Washington, som Naalakkersuisut pålægges at anmode om bistand hos. Hertil skal udvalget bemærke, at såfremt det var den grønlandske repræsentation i Washington som Naalakkersuisut skulle tage kontakt til, ville dette kun kræve en ordre. Forslaget er derimod formuleret således, at der anmodes om bistand fra en amerikansk myndighed, der kan hjælpe med at få tilbageført de grønlandske mumier til Grønland.

Under førstebehandlingen fremlagde Naalakkersuisut et ændringsforslag med følgende ordlyd:

”Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en handleplan for tilbageførsel til Grønland af de grønlandske mumier i Peabody museet ved Harvard University. Handleplanen skal forelægges Inatsisartut senest i forbindelse med EM 2021.”

Under førstebehandlingen tilsluttede et flertal sig Naalakkersuisuts ændringsforslag. Tilslutningen til ændringsforslaget blev begrundet med, at der i Grønland ikke er de rette opbevaringsmæssige forhold, der kan sikre grønlandsk kulturarv på forsvarlig vis.

Udvalget konstaterer, at der er forskellige holdninger til, hvad der skal ske med mumierne når disse er tilbageført. Udvalget skal påpege, at selve forslaget ikke berører forholdet om, hvad der skal ske med mumierne såfremt disse bliver tilbageført, men udelukkende handler om at etablere en kontakt, der på sigt kan bidrage til hjemtagelsen af de grønlandske mumier.

2.2 Opbevaring af kulturarv i Grønland

Opbevaring af grønlandsk kulturarv varetages af Grønlands Nationalmuseum og Arkiv (NKA). I 2019 gennemgik en medarbejder fra konserveringsafdelingen ved Danmarks Nationalmuseum NKA's samlinger og magasiner. Dette mundede ud i en redegørelse, der konstaterede, at museet blandt andet har udfordringer med udsving i temperaturer og luftfugtighed. Dette betyder, at genstande tørrer ud og konsekvenserne af udsving i luftfugtighed er, at genstande ændrer fylde.

Det fremgår også af redegørelsen udarbejdet for NKA, at der er alvorlig pladsmangel i museets magasiner, som blandt andet besværliggør rengøring og i nogle tilfælde også udgør en fare for de ansatte. Forholdene hos NKA har udvalget selv været vidne til¹, og udvalget så, hvordan uvurderlig kulturarv bliver opbevaret i bygninger, der generelt ikke er i en stand, hvor kulturgenstande bør opbevares.

Udvalget/et flertal i udvalget anser det ikke for at være i Grønlands interesse, at hjemtage de grønlandske mumier, hvis ikke disse kan opbevares på forsvarlig vis. Det er dermed også udvalgets/et flertal i udvalgets overbevisning, at der bør forelægges en klar plan for, hvad der skal til for, at de grønlandske mumier opbevares forsvarligt i Grønland.

Såfremt Naalakkersuisuts ændringsforslag vedtages, skal udvalget opfordre Naalakkersuisut til at handleplanen også behandler de forhold og anbefalinger, som fremgår af redegørelsen som nævnes herover.

Udvalgt skal forud for andenbehandlingen tilskynde Naalakkersuisut til at fremlægge de

¹ Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke besøgte Grønlands Nationalmuseum og Arkiv i Nuuk d. 19. oktober 2020.

forventede økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af ændringsforslaget, idet det må forventes, at disse vil være højere, end det af forslagsstiller fremlagte forslag.

3. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse. Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering således at udgifter vil svare til 1/12 årsværk svarende til ca. 42.000 kr.

4. Udvalgets bemærkninger og indstillinger

Det er udvalgets opfattelse, at megen kulturarv i Grønland ikke bliver opbevaret under korrekte forhold. I udvalgets pressemeddelelse fra 2. november 2020 skriver udvalget:

” Udvalget finder det begrædeligt at se, hvordan den grønlandske kulturarv behandles og opbevares, fordi der politisk ikke er et fokus på området. Udvalget mener, at der bør prioriteres midler til nye sikre faciliteter, der sikrer fremtidig uddannelse, forskning og bevaring højt.”

”Vi har en helt unik historie at fortælle. Vores kultur er helt særlig, så vi bør i højere grad se vores kultur som en indtjeningsmulighed, der samtidig kan blive beskyttet og bevaret i mange år frem, forklarer et samlet udvalg.”

Udvalget skal på denne baggrund **opfordre** Naalakkersuisut til at undersøge mulighederne for etablering af et nyt magasin ved Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, til korrekt opbevaring af organiske og uorganiske artefakter, og inddrage kommunerne i dette arbejde, idet de også har udfordringer med opbevaring af grønlandsk kulturarv.

Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse.

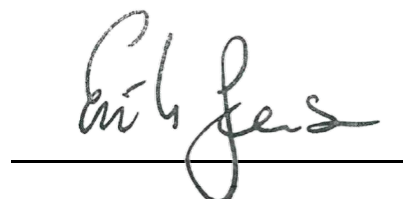
Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

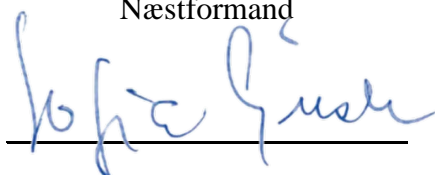
Nivi Olsen
Formand

Peter Olsen
Næstformand

Erik Jensen

Sofia Geisler

Doris Jakobsen Jensen